

BOHR PÅ FILM

IND I DEN MYSTISKE KVANTEVERDEN

Festivalen 'Bohr på film – ind i den mystiske kvanteverden' inviterer i dagene 7.-19. december til en række Niels Bohr-film og særarrangementer med blandt andre Tor Nørretranders, Ole John, Vilhelm og Tomas Bohr.

Niels Bohr Arkivet ved dets leder Finn Aaserud er initiativtager til festivalen.

Anledningen er, at det i år er 100 år siden, at Niels Bohr (1885-1962) præsenterede sin atommodel – et skridt henimod udviklingen af kvantemekanikken og et af den moderne fysiks store gennembrud.

Bohrs atommodel er indirekte forudsætningen for atombomben, men også for de computere, lasere og mobiltelefoner, vi er afhængige af i dag. Al informationsteknologi er således vokset ud af Bohrs opdagelse i 1913, og man anslår, at en tred-

jedel af verdens økonomi hviler på kvantefysikken. I 1922 modtog Bohr Nobelprisen.

Festivalprogrammet omfatter blandt andet premiere på Liv Thomsens film 'Niels Bohr – danskeren, der ændrede verden'. Filmen kommer hele vejen rundt om Niels Bohr og hans samtid. Men festivalen rummer også masser af dyk ned i fagspecifikke problemstillinger. Lars Becker-Larsens 'Københavnertolkningen' handler eksempelvis både om Bohrs lære og om, hvordan moderne eksperimentel kvanteforskning har afsløret, at fysikken på kvanteniveau er helt anderledes end den, vi selv kan erfare i dagligdagen.

Samme instruktørs 'Taming the Quantum World' går skridtet videre og viser, hvordan nutidens forskere forsøger at 'tæmme' kvanteverdenen og udvikle computere, der bygger

på kvantemekanikkens principper. Andre film i programmet skildrer det skæbnesvangre og myteomspundne møde mellem kollegerne Heisenberg og Bohr i København i 1941. Dokumentaren 'The Copenhagen Fallout' bliver introduceret af instruktøren Mike Smith.

Cinematket præsenterer i samarbejde med Niels Bohr Arkivet også en række film om Niels Bohr som privatperson. Af de to programmer 'Bohr om Bohr' fremgår det blandt andet, hvor stor en begejstring Bohr selv havde for filmmediet:

"At der kan stå en fyr med et filmkamera og filme det hele – det er mere end jeg kan tro på," var Niels Bohrs spøgefulde kommentar efter at have set en film med Tom Mix, stumfilmens mest populære cowboystjerne. JA

Taming the Quantum World

LØR 07/12 19:00 + TORS 12/12 18:30 + ONS 18/12 19:15

PREMIERE: TAMING THE QUANTUM WORLD

Lars Becker-Larsen, 2013 / da. tekst / 45 min. (120 min. inkl. introduktion og debat)

Forskere arbejder i dag konkret med den mystiske kvanteverden, som Bohr og Einstein diskuterende intenst. Filmen beskriver, hvorfor 'en tæmmet kvanteverden' kan blive den næste revolution i menneskets historie, blandt andet i udviklingen af en helt ny computerteknologi og som afgørende faktor i globale energi- og miljøudfordringer.

ARR: Den 7. og 12. december er der debat m. instruktøren m.fl. Billetpris: 85/60 kr.

FRE 13/12 16:30 + TORS 19/12 21:15

PREMIERE: NIELS BOHR – DANSKEREN DER ÆNDREDE VERDEN

Liv Thomsen, 2013 / da. tale / 60 min. (120 min. inkl. debat)

Liv Thomsen har stået bag en lang række både vidende, overraskende og veloplagt formidlede rejser tilbage i kulturhistorien, bl.a. tv-serierne 'Underholdningens historie', 'Reklamer til tiden' og 'Digtere, divaer og dogmebrødre'. I denne nye film tager hun os med hele vejen rundt om Bohr, hans atommodel og den tid, han levede i.

ARR: Mød instruktøren den 13. december.

SØN 15/12 16:00

COPENHAGEN

Howard Davies, 2002 / eng. tale / 90 min.

Niels Bohrs gode ven og kollega, tyskeren Werner Heisenberg, kom i september 1941 til København, hvor de to mødtes. Hvad der reelt skete på mødet, har siden været stærkt omdiskuteret. 'Copenhagen' er en filmatisering af Michael Frayns teaterstykke af samme navn – et stykke, der i høj grad fulgte Heisenbergs udlægning.

SØN 15/12 19:00

THE COPENHAGEN FALLOUT

Mike Smith, 2005 / eng. tale / 103 min. inkl. debat

'The Copenhagen Fallout' fokuserer på, hvorvidt man kan stille sig i videnskabens tjeneste uden at skele til politik, men handler også om de personlige konsekvenser for Heisenberg og Bohr efter deres møde i København i 1941. Bohr endte med at stille sig til rådighed for de allieredes udvikling af atomvåben, mens Heisenberg tilsyneladende arbejdede for, at det blev nazi-Tyskland, der kom først. **ARR:** Visningen introduceres af instruktør Mike Smith.

TIRS 17/12 18:30

KØBENHAVNERFORTOLKNINGEN

Lars Becker-Larsen, 2004 / dansk tale / 120 min. inkl. debat

Filmen handler om Niels Bohrs lære om komplementaritet – det, at nogle fysiske størrelser hænger sammen på en sådan måde, at de ikke kan være veldefinerede på samme tid. Bohr og Einstein brugte tankeeksperimenter til at diskutere denne udfordring af den klassiske fysik. Filmen dokumenterer, at fysikken på kvantniveau har vist sig at være anderledes end den, vi selv kan erfare i dagligdagen. **ARR:** Introduktion ved Jan Faye og Lars Becker-Larsen.

SØN 08/12 16:15

NIELS BOHR + EN NY VIRKELIGHED

To dokumentarfilm / da. tekst / 170 min. inkl. debat

Ole Johns dokumentarfilm 'Niels Bohr' indeholder interviews med verdenskendte atomfysikere som John A. Wheeler og Carl F. Weizsäcker, der begge arbejdede sammen med Niels Bohr i den absolutte storhedstid. Filmen bygger på materiale fra arkiver over hele verden. Børge Høst vandt i 1963 Bodil-prisen for sin dokumentarfilm 'En ny virkelighed', der er et filmisk essay om den moderne atomforskning. **ARR:** Debat med Tor Nørretranders og Ole John.

SØN 08/12 19:30

BOHR OM BOHR 1

To dokumentarfilm / da. tale / 110 min. inkl. introduktion

Jens Henriksens dokumentarfilm 'Niels Bohr' fra 1952 var et led i Dansk Kulturfilms serie om fremtrædende personligheder. Niels Bohr med familie er filmet i æresboligen på Carlsberg, og Bohr fortæller i sit arbejdsværelse om atomforskningen og de mennesker, der har inspireret og påvirket ham. 'Hjemme hos Margrethe Bohr' er et tv-interview fra 1980 i Lis Møllers programserie 'Hjemme hos...!'. **ARR:** Oplæg v. Vilhelm Bohr, læge, professor og barnebarn af Niels Bohr.

ONS 11/12 18:30

BOHR OM BOHR 2

Tre film / da. tekst / 120 min. inkl. debat

Tomas Bohr fortæller om Niels Bohr og præsenterer klip fra en af Bohrs yndlingsfilm, 'Riders of the Purple Sage' (1925) med stumfilmstjernen Tom Mix, og desuden 'Fissionen' (1941), en amatørstumfilm af eksperimentalfysikeren Børge Madsen om spaltningen af atomer. Jens Henriksens dokumentarfilm 'Niels Bohr' fra 1952 var et led i Dansk Kulturfilms serie om fremtrædende personligheder. **ARR:** Oplæg ved Tomas Bohr, professor i fysik og barnebarn af Niels Bohr.